

הכנסת הארבע עשרה
מושב רביעי

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 295

מישיבת ועדת העבודה והרווחה
יום רביעי, י"ח סבת התשנ"ח (6.1.99), שעה 09:00

נוכחים:

ממלא מקום יו"ר הועדה: ח"כ דוד סל

יועץ מספטי: עו"ד משה בוטון

מתמחה בלשכה המספספית: ארבל אסמרחן

מחמנים: ח"כ אלי גולדשמידט
ח"כ שלום שמתון

רוני ארד, משרד האוצר

דליה גורדון, ביטוח לאומי
אבי צדפתי, ביטוח לאומי
רועי קרת, ביטוח לאומי

עו"ד איסה ילון, רשם האגודות השיתופיות

ברק טוביה, מנהל ברית פיקוח

ארוה טוביה, נציגת קיבוצים

סגולת הנוסדה: שירלי אנדמי

קצבנית: דרורה רשף

סדר היום: הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - החלה גם על חברי קיבוצים ומושבנים)
- התשנ"ח - 1998

-4434-

הצעת חוק הביטוח הלאומי (מיסון - החלה גם על חברי קיבוצים ומושבאים) - התשנ"ח - 1998היור, דוד סל:

בוקר טוב מורי ורבותי, אני מתכבד לפתוח את ישיבת וועדת העבודה והרווחה היושבים כאן, אני מבקש להזדהות על פי שמם כדי שהקצדניח שלנו תוכל לדשום.

על סדר היום הצעת החוק של ח"כ גולדשמידט ואחרים. בהצעת החוק הזו מבקש ח"כ גולדשמידט, שהיות וחברי הקיבוצים אינם זכאים לדמי אבטלה, אז הם לא זכאים מסילא גם למענק לעבודה מועדפת. והוא בא לחקן את המעון תיקון. על פניו נראה שיש פה איזו שהיא הפליה לרעה.

אני הבנתי שיש הסכמה בין ביטוח לאומי לבין חברי הכנסת המגישים

רועי קרת:

כן, אנחנו ביקשנו לעדן את הנוסח של חבר הכנסת המציע והגענו אהו להסכמה בנוסח שעכשיו מצולם בחוף. בעצם הדבר היחיד שהוספנו בו זו הבהרה למען הסר ספק, שבני הקיבוצים יהיו זכאים למענק, אבל הזכאות שלהם למענק לא משפיעה על שאלת זכאותם לדמי אבטלה. זאת אומרת, למדות שהמענק נגזר מענף האבטלה, רצינו לחדגיש שזה לא משפיע על המצב הקיים כיום, שבו בני הקיבוצים לא זכאים לדמי אבטלה.

משה בוטנו:

זאת אומרת, המענק לעבודה מועדפת, לא יגרום להם לקבלת דמי אבטלה.

אבי צדפתי:

לא יצור תקופת הכשרה לזכאות לדמי אבטלה.

היור, דוד סל:

התעוררה, אבל, בעיה אחרת. אני מבין שהצעת החוק הזו מוכה גם למושבים שיתופיים.

אלי גולדשמידט:

מה שהסכמתי שהם לא יקבלו דמי אבטלה, זה ברור. אבל בנוסח זה על חבר קיבוץ ועל עובד במשק החקלאי של הוריו.

היור, דוד סל:

בסדר, אני אבהיר את הדברים.

היוח ומושב שיתופי, זה לעניינינו מקביל לקיבוץ, דהיינו אגודה שיתופית, אז מה שאנחנו כרגע דיברנו טוב גם לאגודה שיתופית, למושב שיתופי. עכשיו, התעוררה כאן בעיה ובקשה להכניס גם מושב בכלל - כמושב, לא מושב שיתופי, אלא מושב עובדים - גם במסגרת הזאת.

רועי קרת:

לפי מה שאומרים לי כאן הם לא זכאים מכוח זה שהם עצמאים. עצמאי זו כבר שאלה אחרת.

מה שסיכמנו עם המציע, זה לא מה שהמציע הציע.

שלום ושטחון:

מה שהמציע הציע זה זה. מה אתה אומר לא. הוראה זו לא תחול על חבר קיבוץ ועל עובד במשק החקלאי של הודיו.

רועי קדת:

משק חקלאי של הודיו זה לא דבר שמדובר בחוק אצלנו. אצלנו יש מושבים שיתופיים.

אלי גולדשמידט:

מה שאיתי דיברו, זה באמת על העניין של דמי האבטלה. ועל זה לא היתה לי שום מחלוקת. אבל לא הערתם הערה לגבי הנוסח כפי שאני היגשתי אותו, שמחיל את הכלל גם על חבר קיבוץ וגם על עובד במשק החקלאי של הודיו. לא אמרתם, אנחנו רוצים להוציא את הסיפא הזו של משק חקלאי של הודיו. ועכשיו אתם אומרים כך. לא היתה שום הסכמה בינינו להוציא את הסיפא הזו. אחס לא ביקשתם את זה. אני שומע את זה היום לראשונה.

הי"ר, דוד סל:

אני רוצה להבין. עובד מושב מוחק כעובד עצמאי לכל דבר ועניין? כל עובד מושב?

ארי צדפתי:

כן. אלא אם כן הוא עובד שכיר. הוא יכול להיות גם עובד שכיר וגם עובד עצמאי. בזמנית להחזיק בשני העיסוקים הללו.

הי"ר, דוד סל:

אם הוא עובד שכיר אז אין לי בעיה. בגלל החוק אין לי בעיה. הבעיה היא מה הסטטוס שלו אם הוא עובד עצמאי. חבר מושב עובד עצמאי.

משה בוטון:

כרשותך, אדוני הי"ר. מושב עובדים, שהוא לא אגודה שיתופית--

איטה יליו:

הוא כן אגודה שיתופית. מסוג אחד.

משה בוטון:

נכון. אני מדבר על עובדי מושב, שלפי חוק הביטוח הלאומי מוגדרים כעובדים עצמאיים. הם לא עובדים שכירים. יש להם עסק משלהם, הם מנהלים את העסק שלהם. חוק ביטוח אבטלה לא חל על עובדים עצמאיים. יש הצעה פה, שאנחנו בשלב של דיון סדומי ומכינים אותה לקריאה ראשונה. שרוצים להחיל גם על עובדים עצמאיים דמי אבטלה, ויש פה ויכוחים באיזה מקרה הוא יחשב כמובטל או לא יחשב כמובטל. ההצעה פה - להחיל גם על חבר מושב או בן של חברי מושב, שכשהוא עוזר במשק החקלאי, את תשלום המענק לעבודה מועזפת - זה לראות אותו למעשה כשכיר. והיות והוא לא שכיר, הוא עצמאי, לא נראה לי שנכון במסגרת הזאת, כשמתקנים את החוק לגבי עובדי קיבוצים ועובדי מושב שיתופי, להחיל את זה גם על חברי מושב שהם עצמאיים. מפני שעצמאיים לא משלמים דמי ביטוח אבטלה בכלל. הם לא משלמים. והם עצמאיים לכל דבר ועניין לפי החוק.

אלי גולדשמידט:

אבל גם חברי קיבוצים לא משלמים.

משה בוסנו:

אבל פה אנחנו עושים לגבי העבודה המועדפת רבותא, מפני שהעובדים חברי הקיבוץ, הם שכירים.

אלי גולדשמידט:

המעביד שלהם הוא אגודה שיתופית.

משה בוסנו:

זו אגודה שיתופית. הם עובדים. שכירים.

הינד, דוד סל:

האגודה השיתופית אם היא המעביד של חברי הקיבוץ, בעצם, זה בחוק.

אלי גולדשמידט:

לא. מה שקורה בקיבוץ, ההגדרה של חבר הקיבוץ היא, שמצד אחד הוא לא שכיר, ומצד שני הוא לא עצמאי. זה סמסום. הוא עובד.

הינד, דוד סל:

הוא עובד, והמעביד שלו זה האגודה השיתופית. זה מופיע, אגב, בחוק לביטוח לאומי. לכן קיים ההבדל הזה.

משה בוסנו:

אני אקרא את סעיף 2 לחוק הביטוח הלאומי. כתוב: "אגודה שיתופית. לעניין חוק זה (זאת אומרת לעניין חוק הביטוח הלאומי) רואים חבר אגודה שיתופית או עובד במפעל האגודה או מסעמה, כעובד, ואת האגודה כמעבידו. אולם חבר באגודה שיתופית שהיא קיבוץ או מושב שיתופי, רואים את החבר כעובד ואת הקיבוץ או המושב השיתופי כמעבידו, אם החבר עוסק בחפקידו במסגרת סידור העבודה ולא על פי התקשרות אישית בינו לבין מעביד אחד, אף אם אין התפקיד מבוצע במפעל האגודה או מסעמה.

זאת אומרת, אם הם שולחים חבר קיבוץ לעבוד במקום אחר, עדיין יש לו סמסום של עובד.

לגבי מושב זה לא כך. חברי מושבים גם משלמים דמי ביטוח כעצמאים, לפי שיעורים של עצמאים. כל הכללים שחלים על עצמאים חלים על חברי מושבים.

שלום שמתנו:

אנחנו דיברנו על עבודה במשק הודיו. במשק הודיו הכללים אחרים.

משה בוסנו:

שיעבוד במשק הודיו.

הינד, דוד סל:

אם הוא עובד במשק הודיו, הוא נחשב עצמאי. אלא אם כן הוא שכיר, אז במילא אם הוא שכיר הוא משלם דמי אבטלה ומקבל את זה. זו לא בעיה.

משה בוסנו:

סליחה שאני אומר את זה, אבל אנחנו לא יכולים BY SIDE WIND לנגוע גם בזה.

שלום שמחון:

אבל כך הצעת החוק שאני גם שותף לה. הצעת החוק היא כזאת.

משה בוסנו:

אוקיי, היא כזאת, השאלה היא אם הוועדה תקבל את זה או לא.

שלום שמחון:

רשמנו ככה: הוראה זו לא תחול על חבר קיבוץ ועל עובד במשק החקלאי של הדיו. מה הבעיה לחשאיך את זה ככה?

משה בוסנו:

זו לא הגדרה משפטית, עובד במשק החקלאי של הדיו.

רועי קרת:

אנחנו לא בחנו את העניין הזה בפרק של ההצעה הזו. אני גם לא יודע כרגע להגיד איך אנחנו נבדוק, באיזה סוג של עבודה הוא עבד. מי יתן לו את האישורים. הוא עצמאי לכל דבר. הוא ייתן לעצמו את האישור שהוא עבד בעבודה מועדפת? מי יבדוק את השאלה: אם העבודה שהוא עבד בה היא מועדפת?

שלום שמחון:

למה הוא ייתן לעצמו? זה שהוא עבד אצלו. שהוא במקרה אבא שלו. ייתן לו.

דליה גורדון:

הוא לא במקרה אבא שלו. זאת הנקודה.

היור, דוד סל:

אני רוצה להציע הצעה. אנחנו נעביר את הצעת החוק הזו כדי לקדם אותה ולא לעצור אותה, על פי מה שסוכם בין המציע לבין אנשי ביטוח לאומי לקריאה ראשונה. לקראת קריאה שנייה, אנשי ביטוח לאומי יעשו את הבדיקות שלהם. במידה והם יבואו עם הצעה כזאת או שהם בעד, אז אין שום בעיה בקריאה שנייה ושלישית להוסיף את זה. אם זה יהיה אחרת, אז יישאר בידי המציעים להכניס הסתייגות, שזה כולל גם את זה וזה ואז זה יבוא למליאה עם ההסתייגות הזאת.

שלום שמחון:

או שחיא תתקבל פה, ההסתייגות.

היור, דוד סל:

אם היא תתקבל פה אז אין בעיה. אבל אני רק רוצה להריץ את זה קדימה. זה חוסכם? מר קרת, לא רק שאחרת, גם בזמן לא באת ואתה לא מקשיב עכשיו. אנחנו נאשר את זה כך, כפי שבביטוח לאומי סיכם עם המציע. אחס, בבקשה מכם, תבחנו את הנושא הזה שוב לקראת קריאה שנייה. במידה ותסכימו לכך, בודאי שאין בעיה. אם לא תסכימו לכך, תהיה בידם האפשרות להכניס הסתייגות, זה יגיע לקריאה שנייה עם הסתייגות.

רועי קרת:

בסדר. נזכר עם המציע.

משה בוטון:

יש לי דק שאלה. לגבי עלות חקציבית, יש לכם הערכה?

אבי צרפתי:

בעניין הזה מדובר בייעוד של הקיבוצים.

משה בוטון:

אני חייב, פשוט, לכתוב, לא ניתן להעריך או משהו אחר.

זליה גורדון:

בהערכות מאד כבדות זה שלשה מיליון.

ברק טוביה:

המקסימום של המקסימום של המקסימום.

משה בוטון:

אז תכתבי שלשה מיליון, והמימון יבוא מענף ביטוח אבטלה. היות שהוא ממילא בגרעון...

היו"ר, לוד סל:

תודה רבה, אני מודה לכם, אני סוגר את הישיבה.

הישיבה ננעלה בשעה 09:35.